

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER FÖR LEVERANS OCH MONTAGE AV MEKANISKA, ELEKTRISKA OCH ELEKTRONISKA PRODUKTER

Bryssel, Januari 2014

TILLÄMPLIGHET

1. Dessa Allmänna Bestämmelser ska tillämpas när parterna Skriftligen eller på annat sätt avtalat därom. Ändringar eller avvikelser från dessa måste avtalas Skriftligen för att bli gällande.

DEFINITIONER

2. I dessa Allmänna Bestämmelser har följande uttryck här angiven betydelse:

- **"Avtalet"**: Parternas Skriftliga avtal om leverans och utförande av Anläggningen med samtliga bilagor samt avtalade Skriftliga ändringar och tillägg till dessa handlingar;

- **"Kontraktssumman"**: Den betalning som ska erläggas för Anläggningen. Om montaget sker på löpande räkning och montaget inte är slutfört, ska Kontraktssumman vid tillämpning av punkterna 21, 43, 44 och 51 utgöras av priset för Godset med tillägg av 10 % eller annan procentsats som parterna har avtalat om;

- **"Grov Vårdslöshet"**: En handling eller underlåtenhet som visar antingen bristande hänsyn till allvarliga följder som en samvetsgrann avtalspart normalt borde ha förutsett, eller ett medvetet bortseende från följderna av en sådan handling eller underlåtenhet;

- **"Skriftligen" ("Skriftlig")**: Kommunikation genom handlingar undertecknade av båda parterna eller genom brev, fax, elektronisk post och andra sätt som parterna har kommit överens om;

- **"Godset"**: Maskineri, apparatur, material, föremål, dokumentation, programvara och andra produkter som Leverantören ska leverera enligt Avtalet;

- **"Montageplatsen"**: Den plats där Godset ska monteras och angränsande områden, vilka är nödvändiga för lossning, lagring och interna transporter av Godset och montageutrustningen;

- **"Anläggningen"**: Godset inklusive montaget av Godset och allt annat arbete som enligt Avtalet ska utföras av Leverantören. Om Anläggningen enligt Avtalet ska övertas i självständiga delar avsedda att användas oberoende av varandra, tillämpas reglerna i dessa Allmänna Bestämmelser på varje del för sig. Med Anläggningen avses därvid respektive del.

PRODUKTINFORMATION

3. Information och uppgifter som ingår i allmän produktinformation och prislistor är bindande endast i den utsträckning Avtalet uttryckligen hänvisar till dem Skriftligen.

RITNINGAR OCH TEKNISK INFORMATION

4. Alla ritningar och andra tekniska dokument rörande Anläggningen, vilka före eller efter Avtalets ingående överlämnats av den ena parten till den andra, förblir den överlämnande partens egendom.

Ritningar, teknisk dokumentation eller annan teknisk information som part mottar får inte utan den andra partens medgivande användas för annat ändamål än det för vilket de överlämnats. De får inte utan medgivande från den överlämnande parten i övrigt användas eller kopieras, reproduceras, överföras eller kommuniceras till tredje man.

5. Leverantören ska senast vid tidpunkten för övertagandet utan ersättning överlämna information och ritningar som är nödvändiga för att Beställaren ska kunna ombesörja igångsättning, drift och underhåll av Anläggningen. Sådan information och sådana ritningar ska tillhandahållas i det antal som avtalats eller i minst ett exemplar av varje. Leverantören är inte skyldig att tillhandahålla ritningar för tillverkning av Godset eller reservdelar.

PROVNING FÖRE LEVERANS

6. Har provning av Godset före leverans avtalats, ska provningen utföras på tillverkningsplatsen under normal arbetstid, om inte annat har avtalats.

Om Avtalet inte specificerar de tekniska kraven, ska provningen genomföras i överensstämmelse med normal praxis i vederbörande industribransch i tillverkningslandet.

7. Leverantören ska Skriftligen underrätta Beställaren om dessa provningar i så god tid att Beställaren kan vara representerad vid provningen. Är Beställaren inte representerad, ska protokollet över provningen sändas till Beställaren och ska accepteras som korrekt.

8. Om provningen visar att Godset inte överensstämmer med Avtalet, ska Leverantören utan dröjsmål avhjälpa alla bristfälligheter för att bringa Godset i avtalsenligt skick. Om Beställaren begär det ska ny provning genomföras, såvida inte bristfälligheten var obetydlig.

9. Leverantören ska bära alla kostnader för provning av Godset före leverans. Beställaren ska dock bära alla kostnader för resa och uppehälle för sina representanter i samband med sådana provningar.

FÖRBEREDANDE ARBETEN OCH ARBETSFÖRHÅLLANDEN

10. Leverantören ska i god tid förse Beställaren med ritningar som visar hur Godset ska monteras. Han ska därvid lämna alla upplysningar som är nödvändiga för att dels kunna förbereda lämpliga fundament, dels möjliggöra intransport av Godset och nödvändig utrustning till Montageplatsen, dels iordningställa alla nödvändiga anslutningar till Anläggningen.
11. Beställaren ska i god tid utföra förberedande arbeten för att säkerställa att förutsättningarna som är nödvändiga för montage av Godset och korrekt drift av Anläggningen är uppfyllda. Detta gäller inte förberedande arbeten vilka enligt Avtalet ska utföras av Leverantören.
12. Beställaren ska utföra de förberedande arbeten som anges i punkt 11 i enlighet med de ritningar och upplysningar som lämnats av Leverantören enligt punkt 10. Under alla omständigheter ska Beställaren säkerställa att fundamenten är hållfasta. Om Beställaren är ansvarig för transport av Godset till Montageplatsen, ska han säkerställa att Godset är på Montageplatsen före det överenskomna datumet för montagearbetets början.
13. Om Leverantören upptäcker ett fel eller en brist i ritningarna eller upplysningarna som anges i punkt 10 eller han Skriftligen blir uppmärksam på därom före utgången av den tidsperiod som anges i punkt 59, ska kostnaderna för nödvändigt avhjälpande arbete bäras av Leverantören.
14. Beställaren ska säkerställa att:
- Leverantörens personal kan börja arbetet i enlighet med den överenskomna tidplanen och arbeta under normal arbetstid. Förutsatt att Beställaren i rimlig tid blivit informerad Skriftligen, får arbetet utföras utanför normal arbetstid i den utsträckning som Leverantören bedömer vara nödvändig;
  - han i god tid innan montaget påbörjas, Skriftligen har informerat Leverantören om alla relevanta säkerhetsföreskrifter som gäller på Montageplatsen. Montaget får inte utföras i ohälsosam eller farlig miljö. Alla nödvändiga säkerhets- och försiktighetsåtgärder ska ha vidtagits innan montaget påbörjas och ska vidmakthållas;
  - Leverantörens personal kan erhålla lämplig kost och logi bekvämt i närheten av Montageplatsen och har tillgång till internationellt godtagbara inrättningar för personlig hygien och för medicinsk vård;
  - Leverantören i rätt tid och utan kostnad har tillgång till nödvändiga kranar, lyftutrustning och utrustning för transporter på Montageplatsen, hjälpverktyg, maskiner, materiel och förnödenheter (innefattande drivmedel, olja, smörjmedel och annan materiel, gas, vatten, elektricitet, ånga, tryckluft, värme, ljus etc.), liksom även till Beställarens på Montageplatsen befintliga mät- och testinstrument. Leverantören ska Skriftligen specificera sina krav angående sådana kranar, lyftutrustning, mät- och testinstrument samt utrustning för transporter på Montageplatsen senast en månad före det överenskomna startdatumet för montagearbetet;
  - Leverantören utan kostnad har tillgång till ändamålsenliga kontor på Montageplatsen med telefon och tillgång till Internet;
  - Leverantören utan kostnad har tillgång till nödvändiga lagerutrymmen som ger skydd mot stöld av och skada på Godset,

verktygen och montageutrustningen samt personlig egendom tillhörig Leverantörens personal;

g) tillfartsvägarna till Montageplatsen är avpassade för erforderlig transport av Godset och Leverantörens utrustning.

15. På Leverantörens i god tid framställda begäran, ska Beställaren kostnadsfritt tillhandahålla Leverantören sådan arbetskraft och sådana operatörer som angivits i Avtalet eller som rimligen erfordras med hänsyn till Avtalets ändamål. De personer som Beställaren tillhandahåller enligt denna punkt ska hålla sig med egna verktyg. Leverantören har inte något ansvar för sådan arbetskraft som Beställaren tillhandahållit eller för någon handling eller underlåtenhet från de berörda personerna.
16. Om Leverantören begär det, ska Beställaren tillhandahålla all nödvändig hjälp för import och re-export av Leverantörens utrustning och verktyg samt hjälp med tullformaliteter. Hjälpen som sådan ska tillhandahållas kostnadsfritt.
17. Beställaren ska tillhandahålla all nödvändig hjälp för att säkerställa att Leverantörens personal i god tid erhåller visa och officiella inrese-, utrese- eller arbetstillstånd och (om nödvändigt) skatteintyg som erfordras i Beställarens land, liksom tillträde till Montageplatsen. Hjälpen som sådan ska tillhandahållas kostnadsfritt.
18. Parterna ska, senast när Leverantören meddelar att Godset är färdigt för avsändande från tillverkningsplatsen, Skriftligen utse var sin representant att företräda dem under arbetet på Montageplatsen.
- Representanterna ska finnas tillgängliga på eller i närheten av Montageplatsen under arbetstid. Framgår inte annat av Avtalet ska de ha fullmakt att handla på sin parts vägnar i alla frågor som rör montagearbetet. Där det i dessa bestämmelser anges att Skriftligt meddelande ska lämnas, är representanten alltid behörig att motta sådant meddelande på sin parts vägnar.
- BESTÄLLARENS FÖRSENING M.M.**
19. Finner Beställaren att han inte i tid kommer att kunna fullgöra vad som åligger honom för att Anläggningen ska kunna installeras, däribland hans åligganden enligt punkterna 11, 12 och 14-17, ska han genast Skriftligen underrätta Leverantören härom. Han ska därvid ange orsaken till förseningen samt såvitt möjligt när han kan fullgöra sina förpliktelser.
20. Om Beställaren inte i rätt tid och på rätt sätt fullgör sina förpliktelser som är nödvändiga för att Anläggningen ska kunna installeras, däribland hans åligganden enligt punkterna 11, 12, och 14-17, ska följande gälla oberoende av Leverantörens rättigheter enligt punkt 21:
- Leverantören får efter eget val själv utföra eller låta tredje man utföra Beställarens förpliktelser, eller på annat sätt vidta sådana åtgärder som med hänsyn till omständigheterna är lämpliga för att undvika eller lindra följderna av Beställarens underlåtenhet.
  - Leverantören får helt eller delvis avbryta sitt fullgörande av Avtalet. Han ska genast Skriftligen meddela Beställaren härom.

c) Om Godset ännu inte har levererats till Montageplatsen, ska Leverantören ordna med lagring av Godset på Beställarens risk. Leverantören ska också, om Beställaren begär det, försäkra Godset.

d) Beställaren ska betala varje del av Kontraktssumman som skulle ha förfallit till betalning om inte Beställaren brustit i fullgörandet av sina förpliktelser.

e) Beställaren ska ersätta Leverantören för kostnader som inte täcks av punkterna 47 eller 48, vilka Leverantören skäligen har ådragit sig till följd av åtgärder enligt a), b) eller c) i denna punkt.

21. Om övertagandet hindras av sådan Beställarens underlåtenhet som avses i punkt 20 och detta inte beror på någon omständighet som anges i punkt 73, får Leverantören genom Skriftligt meddelande kräva att Beställaren vidtar rättelse inom en slutlig skäligen frist.

Om Beställaren, av någon anledning som inte är hänförlig till Leverantören, inte har vidtagit rättelse inom fristen, får Leverantören genom Skriftligt meddelande helt eller delvis häva Avtalet. Leverantören har därvid rätt till ersättning för den skada han lider till följd av Beställarens underlåtenhet inklusive ersättning för följdförlust och indirekt förlust. Ersättningen ska inte överstiga den del av Kontraktssumman som hänför sig till den del av Anläggningen som hävningen avser.

LOKALA LAGAR OCH BESTÄMMELSER

22. Leverantören ansvarar för att Anläggningen utförs i överensstämmelse med och uppfyller kraven i alla lagar, föreskrifter och bestämmelser som gäller för Anläggningen. Om Leverantören begär det, ska Beställaren Skriftligen ge relevanta upplysningar om dessa lagar, föreskrifter och bestämmelser.

23. Leverantören är skyldig att utföra ändringsarbeten som är nödvändiga för att uppfylla mellan anbudsdagen och övertagandet genomförda ändringar i lagar, föreskrifter och bestämmelser som avses i punkt 22, eller i deras gängse tillämpning. Beställaren ska svara för de extra kostnader och andra konsekvenser som sådana ändringar medför, inklusive ändringsarbeten.

24. Om parterna inte kan enas om extra kostnader och övriga konsekvenser till följd av ändringar i lagar, föreskrifter och bestämmelser som avses i punkt 22, ska Leverantören utföra ändringsarbetena på löpande räkning.

ÄNDRINGAR

25. Beställaren får, med de begränsningar som anges i punkt 29, tills övertagande sker begära ändringar i Anläggningens omfattning, konstruktion och utförande. Leverantören får föreslå sådana ändringar Skriftligen.

26. Begäran om ändring ska framställas Skriftligen till Leverantören och innehålla en noggrann beskrivning av ändringen.

27. Leverantören ska, så snart som möjligt efter att han har mottagit en begäran om ändring eller själv framställt förslag till ändring, underrätta Beställaren Skriftligen huruvida och på vilket sätt

ändringen kan utföras samt vilken ändring av Kontraktssumman, tidpunkten för övertagandet och andra avtalsvillkor som orsakas av ändringen.

Leverantören ska också ge Beställaren sådan underrättelse när ändringen föräns av ändringar i lagar, föreskrifter och bestämmelser som nämns i punkt 22.

28. Om övertagandet är försenat till följd av oenighet mellan parterna angående följderna av ändringarna, ska Beställaren betala den del av Kontraktssumman som skulle ha förfallit till betalning, om övertagandet inte hade blivit försenat.

29. Utöver vad som föreskrivs i punkt 23, är Leverantören inte skyldig att utföra ändringar som Beställaren begär, innan parterna har kommit överens om hur ändringarna ska påverka Kontraktssumman, tidpunkten för övertagandet och andra villkor i Avtalet.

RISKÖVERGÅNG

30. Risken för förlust av eller skada på Godset övergår till Beställaren i enlighet med överenskommen leveransklausul, vilken ska tolkas i enlighet med vid Avtalets ingående gällande INCOTERMS®. Har ingen leveransklausul särskilt avtalats, ska leverans av Godset ske Fritt Fraktföraren (FCA) på av Leverantören angiven plats.

Risk för förlust av eller skada på Anläggningen, som inte täcks av första stycket i denna punkt, ska övergå till Beställaren vid övertagandet av Anläggningen.

Förlust av eller skada på Godset och Anläggningen efter att risken har övergått till Beställaren utgör Beställarens risk, om inte sådan förlust eller skada beror på Leverantörens vårdslöshet.

ÖVERTAGANDEPROV

31. När montaget har slutförts ska, om inte annat har överenskommit, övertagandeprov genomföras för att avgöra om Anläggningen är sådan som enligt Avtalet krävs för övertagande.

Leverantören ska Skriftligen underrätta Beställaren om att Anläggningen är klar för övertagande. Han ska därvid ange ett datum när övertagandeprov ska utföras, vilket ger Beställaren tillräcklig tid att förbereda sig och möjlighet att vara representerad vid dessa prov.

Beställaren ska bära alla kostnader för övertagandeprov. Leverantören ska dock bära alla kostnader som hänför sig till hans personal och hans övriga representanter.

32. Beställaren är skyldig att utan ersättning tillhandahålla kraft, smörjmedel, vatten, drivmedel, råvaror och annat material som är nödvändigt för att genomföra övertagandeprov och för att genomföra slutliga justeringar vid förberedelserna för dessa prov. Han ska också utan ersättning installera utrustning och tillhandahålla den arbetskraft eller annan assistans som krävs för att genomföra övertagandeprov.

33. Om Beställaren, efter att han har blivit underrättad enligt punkt 31, inte uppfyller sina skyldigheter enligt punkt 32 eller på annat sätt förhindrar att övertagandeprov genomförs, ska tillfredsställande övertagandeprov anses genomfört vid det

datum för övertagandeprovets början som anges i Leverantörens meddelande.

34. Övertagandeprov ska genomföras under normal arbetstid. Om Avtalet inte specificerar de tekniska kraven, ska proven genomföras i överensstämmelse med allmän praxis i vederbörande industribransch i Beställarens land.
35. Leverantören ska föra protokoll över övertagandeproven. Protokollet ska sändas till Beställaren. Är Beställaren inte representerad vid övertagandeproven efter att ha blivit underrättad i enlighet med punkt 31, ska protokollet betraktas som korrekt.
36. Visar övertagandeproven att Anläggningen inte är i överensstämmelse med Avtalet, ska Leverantören utan dröjsmål avhjälpa bristerna. Om Beställaren utan dröjsmål Skriftligen kräver det, ska nya prov genomföras i överensstämmelse med punkterna 31-35. Detta gäller inte om bristen var obetydlig.

ÖVERTAGANDE

37. Övertagande av Anläggningen ska anses äga rum:
- a) när övertagandeproven har genomförts med tillfredsställande resultat eller enligt punkt 33 anses ha genomförts med tillfredsställande resultat, eller
  - b) om parterna har avtalat att övertagandeprov inte ska genomföras, när Beställaren har mottagit Leverantörens Skriftliga meddelande att Anläggningen är färdigställd, under förutsättning att Anläggningen är i det skick den enligt Avtalet ska vara vid övertagandet.
- Mindre brister som inte påverkar Anläggningens ändamålsenliga funktion ska inte förhindra övertagande.
- Leverantörens åliggande att montera Godset på Montageplatsen är fullgjort när Anläggningen är övertagen enligt denna punkt 37, oberoende av hans skyldighet att avhjälpa återstående mindre brister.
38. Före övertagandet har Beställaren inte rätt att ta Anläggningen eller någon del av den i drift. Om Beställaren gör det utan Leverantörens Skriftliga medgivande, ska Anläggningen anses ha övertagits. Leverantörens skyldighet att genomföra övertagandeprov bortfaller därmed.
39. Så snart Anläggningen har övertagits i enlighet med punkt 37 eller 38, börjar ansvarstiden för fel enligt punkt 59 att löpa. Beställaren ska på Leverantörens Skriftliga begäran utfärda ett intyg som anger när Anläggningen har övertagits. Om Beställaren underlåter att utfärda ett intyg ska det inte påverka övertagande enligt punkt 37 och 38.

LEVERANTÖRENS FÖRSENING

40. Om parterna i stället för att ange ett bestämt datum för övertagande har avtalat om en tidrymd inom vilken övertagande ska ske, börjar denna tid att löpa så snart Avtalet är ingånget och Beställaren uppfyllt sina skyldigheter avseende avtalade förhandsvillkor, såsom officiella formaliteter, betalningar som ska erläggas vid Avtalets ingående och säkerheter.

41. Om Leverantören förutser att han inte kommer att kunna uppfylla sina åligganden för övertagande före eller vid tidpunkten för övertagande, ska han genast Skriftligen meddela Beställaren detta och därvid ange orsaken samt, såvitt möjligt, den tidpunkt då övertagande beräknas kunna ske.

Underlåter Leverantören att lämna sådant meddelande, har Beställaren rätt till ersättning för de merkostnader som han åsamkats och som han kunde ha undvikit om han hade fått meddelandet.

42. Leverantören har rätt till förlängning av tiden för övertagande om försening inträffar:
- a) på grund av någon omständighet som anges i punkt 73, eller
  - b) till följd av ändringsarbete enligt punkt 23, eller
  - c) till följd av ändringsarbete enligt punkt 25-29, eller
  - d) till följd av avbrytande av fullgörandet enligt punkterna 20, 51 eller 76, eller

e) genom en handling eller underlåtenhet från Beställarens sida eller någon annan omständighet som är hänförlig till Beställaren.

Förlängningen ska vara så lång som är nödvändigt med hänsyn till samtliga relevanta omständigheter. Denna bestämmelse gäller oavsett om orsaken till förseningen inträffar före eller efter den avtalade tidpunkten för övertagande.

43. Om Anläggningen inte är färdigställd vid den avtalade tidpunkten för övertagande är Beställaren berättigad till vite från den dag då Anläggningen skulle ha övertagits.

Vitet ska utgöra 0,5 % av Kontraktssumman för varje påbörjad vecka förseningen varar. Vitet ska inte överstiga 7,5 % av Kontraktssumman.

Är bara en del av Anläggningen försenad, ska vitet beräknas på den del av Kontraktssumman som hänför sig till den del av Anläggningen som till följd av förseningen inte kan användas på det sätt som parterna avsett.

Vitet förfaller till betalning vid Skriftligt krav från Beställaren, dock inte innan övertagande har skett eller Avtalet har hävts enligt punkt 44.

Beställaren förlorar sin rätt till vite om han inte Skriftligen framställt krav härom inom sex månader efter den tidpunkt då Anläggningen skulle ha övertagits.

44. Är förseningen sådan att Beställaren är berättigad till maximalt vite enligt punkt 43 och är Anläggningen ännu inte är färdig för övertagande, har Beställaren rätt att Skriftligen kräva att Anläggningen färdigställs inom en slutlig skälig frist, som inte får vara kortare än en vecka.

Om Leverantören inte färdigställer Anläggningen inom den sista fristen, och detta inte beror på någon omständighet som är hänförlig till Beställaren, har Beställaren rätt att genom Skriftligt meddelande till Leverantören häva Avtalet beträffande den del av Anläggningen som på grund av Leverantörens underlåtenhet inte kan användas som parterna avsett.

Häver Beställaren Avtalet har han rätt till ersättning för den skada han lider till följd av Leverantörens försening inklusive följdförluster och indirekta förluster. Den sammanlagda

ersättningen, inberäknat vitet som ska betalas enligt punkt 43, ska inte överstiga 15 % av den del av Kontraktssumman som hänförs till den del av Anläggningen beträffande vilken Avtalet hävts.

Beställaren har också rätt att häva Avtalet genom Skriftligt meddelande till Leverantören om det av omständigheterna står klart att övertagandet av Anläggningen kommer att försenas och förseningen enligt punkt 43 skulle ge Beställaren rätt till maximalt vite. Vid en sådan hävning har Beställaren rätt till maximalt vite och ersättning enligt tredje stycket i denna punkt 44.

45. Vite enligt punkt 43 och hävning av Avtalet med begränsad ersättning enligt punkt 44 är de enda påföljder som Beställaren kan göra gällande vid Leverantörens försening. Alla andra krav mot Leverantören med anledning av sådan försening är uteslutna såvida inte Leverantören gjort sig skyldig till Grov Vårdslöshet.

BETALNING

46. Om inte annat har avtalats, ska betalning ske inom 30 dagar från fakturadatum enligt följande:

a) Vid montage på löpande räkning:

- en tredjedel av Godsets överenskomna pris vid Avtalets ingående,
- en tredjedel när Leverantören meddelar Beställaren att Godset eller den huvudsakliga delen av det är leveransfärdigt från fabrik och
- den sista tredjedelen när Godset ankommer till Montageplatsen.

Betalning för montaget ska ske mot månatliga fakturor.

b) Vid montage till fast pris som ingår i Kontraktssumman:

- 30 % av Kontraktssumman vid Avtalets ingående,
- 30 % när Leverantören meddelar Beställaren att Godset eller den huvudsakliga delen av det är leveransfärdigt från fabrik,
- 30 % när Godset ankommer till Montageplatsen,
- den återstående delen av Kontraktssumman vid övertagandet.

47. Vid montage på löpande räkning ska följande poster debiteras separat:

a) samtliga resekostnader för Leverantörens personal samt alla kostnader för transport av personalens utrustning och personliga tillhörigheter (inom rimliga gränser) i överensstämmelse med specificerat resesätt och reseklass då dessa anges i Avtalet;

b) kostnader avseende kost och logi och andra kostnader för uppehållet för Leverantörens personal, inklusive traktamente under varje dags frånvaro från hemorten, inräknat arbetsfria dagar och helgdagar. Det dagliga traktamentet ska betalas även vid överksamhet orsakad av sjukdom eller olycksfall;

c) arbetad tid, vilken ska beräknas med hänvisning till antalet timmar attesterade av Beställaren på arbetssedlarna. Övertid och arbete på söndagar, helger och natt debiteras enligt särskild taxa. Taxan ska vara den som överenskommit i Avtalet, eller annars den som Leverantören normalt debiterar. Om inte annat har angetts, täcker timtaxan normalt slitage på Leverantörens verktyg och lätta utrustning;

d) tid nödvändig för:

- förberedelser och formaliteter förbundna med ut- och hemresor för Leverantörens personal,
- ut- och hemresor och andra resor till vilka personalen är berättigad enligt gällande lag, förordningar eller kollektivavtal i Leverantörens land,
- dagliga resor för Leverantörens personal mellan logiet och Montageplatsen om de överstiger en halvtimme i vardera riktningen och det inte finns något lämpligt logi närmare Montageplatsen,
- väntan när arbete hindras av omständigheter som Leverantören inte ansvarar för;

e) utgifter som Leverantören ådragit sig i enlighet med Avtalet i samband med att han tillhandahållit utrustning innefattande, när det är tillämpligt, en avgift för användandet av Leverantörens egen tunga utrustning;

f) skatter eller pålagor som utgår på det fakturerade beloppet och som Leverantören ska betala i landet där montaget utförs;

g) kostnader som Leverantören inte rimligen kunde förutse och som är orsakade av omständigheter som inte är hänförliga till Leverantören;

h) extra kostnader till följd av tvingande regler på det sociala området i Beställarens land;

i) kostnader, utgifter och nedlagd tid till följd av extra arbete som inte beror på Leverantören.

Om dessa kostnader är tidsrelaterade, ska de debiteras enligt de taxor som anges i denna punkt 47 under c).

48. När montaget sker till fast pris, ska Kontraktssumman anses innefatta alla poster som nämns i punkt 47, a) till e). Poster angivna i punkt 47, f) till och med i), ska anses vara undantagna från Kontraktssumman och därför debiteras separat. Om dessa kostnader är tidsrelaterade, ska de debiteras enligt de taxor som anges i punkt 47 under c).

49. Om montaget är försenat på grund av en omständighet som är hänförlig till Beställaren, ska Beställaren ersätta Leverantören för tillkommande kostnader, innefattande men inte begränsat till:

a) väntetid och tid som åtgår för extra resor;

b) kostnader och extra arbete beroende på förseningen, inklusive arbete med att ta ned, säkra och åter sätta upp montageutrustning;

c) merkostnader, inklusive kostnader till följd av att Leverantören måste hålla sin utrustning på Montageplatsen längre tid än som förutsatts;

d) merkostnader för resor samt logi och uppehälle för Leverantörens personal;

e) extra kapitalkostnader och kostnader för försäkring;

f) dokumenterade kostnader i övrigt som Leverantören har orsakats på grund av montagearbetets omläggning.

Om dessa kostnader är tidsrelaterade, ska de debiteras enligt de taxor som anges i punkt 47 under c).

50. Oavsett på vilket sätt betalning sker, ska betalningen inte anses ha blivit fullgjord förrän det förfallna beloppet återkalleligen har krediterats Leverantörens konto.

51. Betalar inte Beställaren i rätt tid, har Leverantören rätt till dröjsmålsränta från förfallodagen och till ersättning för inkassokostnader. Räntesatsen ska vara den som parterna har avtalat eller annars den Europeiska centralbankens refinansieringsränta med tillägg av 8 procentenheter. Ersättningen för inkassokostnader ska utgöra 1 % av det belopp på vilket dröjsmålsränta beräknas.

Vid försenad betalning och när Beställaren inte lämnar avtalad säkerhet i rätt tid får Leverantören, efter att Skriftligen ha meddelat Beställaren, avbryta sitt fullgörande av Avtalet till dess han får betalt, eller till dess Beställaren lämnar avtalad säkerhet.

Betalar inte Beställaren det förfallna beloppet inom tre månader, har Leverantören rätt att häva Avtalet genom att Skriftligen meddela Beställaren och, utöver dröjsmålsräntan och ersättningen för inkassokostnader enligt denna punkt 51, begära ersättning för den skada han lider. Ersättningen ska inte överstiga Kontraktssumman.

ÄGANDERÄTTSFÖRBEHÅLL

52. Godset förblir Leverantörens egendom till dess Leverantören erhållit full betalning för Godset inklusive betalning för montaget av detsamma, i den utsträckning som sådant äganderättsförbehåll är giltigt enligt relevant lagstiftning.

På begäran av Leverantören ska Beställaren hjälpa honom att vidta nödvändiga åtgärder för att skydda Leverantörens äganderätt till Godset.

Äganderättsförbehållet påverkar inte riskövergången enligt punkt 30.

ANSVAR FÖR SAKSKADA FÖRE ÖVERTAGANDET

53. Leverantören ansvarar för varje skada på Anläggningen som uppstår innan risken gått över på Beställaren. Detta gäller oavsett orsaken till skadan, såvida inte skadan orsakas av Beställaren eller någon han ansvarar för i samband med Avtalets fullgörande. Om Leverantören inte ansvarar för skadan på Anläggningen enligt denna punkt kan Beställaren ändå kräva att Leverantören på Beställarens bekostnad åtgärdar skadan.

54. Leverantören ansvarar för skada på Beställarens egendom som uppkommer före övertagandet av Anläggningen endast om skadan kan visas ha orsakats genom vårdslöshet av Leverantören eller någon han ansvarar för i samband med Avtalets fullgörande. Leverantören ansvarar dock inte i något fall för produktionsbortfall, utebliven vinst eller annan följdförlust eller indirekt förlust.

ANSVAR FÖR FEL

55. I enlighet med bestämmelserna i punkterna 56-71, ska Leverantören avhjälpa alla fel eller brister (härefter benämnda fel) i Anläggningen som beror på bristfälligheter i konstruktion, material eller tillverkning.

56. Leverantören ansvarar inte för fel som beror på material tillhandahålllet av Beställaren, eller av denne föreskriven eller specificerad konstruktion.

57. Leverantören ansvarar endast för fel som uppstår under de i Avtalet angivna arbetsförhållandena och vid riktig användning av Anläggningen.

58. Leverantören ansvarar inte för fel orsakade av omständigheter som uppstår efter att risken har övergått på Beställaren, såsom bristfälligt underhåll eller bristfälligt utförd reparation från Beställarens sida, eller av ändringar utförda utan Leverantörens Skriftliga medgivande. Slutligen ska Leverantörens ansvar inte omfatta normal förslitning eller försämrning.

59. Leverantörens ansvar är begränsat till fel i Anläggningen som visar sig inom en tid av ett år från övertagandet. Om användningen av Anläggningen överstiger vad som har avtalats, ska denna tid förkortas i motsvarande grad. Har övertagandet blivit fördröjt av orsaker som är hänförliga till Beställaren, ska Leverantörens ansvar för fel, med undantag för vad som anges i punkt 60, inte utsträckas längre än 18 månader efter leverans av Godset.

60. När ett fel i en del av Anläggningen har avhjälpats, ansvarar Leverantören för fel i den reparerade eller utbytta delen enligt samma villkor som gäller för den ursprungliga Anläggningen för en tid av ett år. För Anläggningens övriga delar förlängs den i punkt 59 nämnda tiden endast med den tid och i den utsträckning som Anläggningen inte kunnat användas till följd av felet.

61. Beställaren ska utan obefogat dröjsmål Skriftligen underrätta Leverantören om alla fel som visar sig. Sådant meddelande ska inte under några omständigheter lämnas senare än två veckor efter utgången av den tid som bestäms i punkt 59 eller, i tillämpliga fall, den förlängda tid som följer av punkt 60.

Meddelandet ska innehålla en beskrivning av felet.

Underlåter Beställaren att Skriftligen underrätta Leverantören om fel inom de frister som anges i första stycket i denna punkt, förlorar han rätten att få felet avhjälp.

Är felet sådant att det kan medföra skada, ska Beställaren genast informera Leverantören Skriftligen. Underlåter Beställaren att göra det, ska han bära risken för skada på Anläggningen som uppstår till följd därav. Beställaren ska vidta rimliga åtgärder för att minimera skada och ska härvid följa Leverantörens instruktioner.

62. Sedan Leverantören mottagit meddelande enligt punkt 61 ska han på egen bekostnad avhjälpa felet utan obefogat dröjsmål enligt reglerna i punkterna 55-71. Avhjälpandet ska ske vid en sådan tidpunkt att Beställarens verksamhet inte störs mer än nödvändigt.

Avhjälpandet ska utföras på Montageplatsen, såvida inte Leverantören finner det lämpligt, under beaktande av båda parternas intressen, att den felaktiga delen eller Godset sänds till honom eller av honom anvisad plats.

När avhjälpande utförs på Montageplatsen gäller reglerna i punkterna 14-17 och 54.

Kan felet avhjälpas genom utbyte eller reparation av den felaktiga delen och kan demontering och inmontering av delen utföras utan särskild fackkunskap, får Leverantören kräva att den felaktiga delen sänds till honom eller till av honom anvisad plats. I sådant fall har Leverantören fullgjort vad som åligger honom på grund av felet när han levererar en reparerad eller utbytt del till Beställaren.

63. Beställaren ska på egen bekostnad bereda tillgång till Anläggningen och ombesörja ingrepp i annan utrustning än

Anläggningen i den omfattning som krävs för att avhjälpa felet.

64. Har inte annat avtalats, ska nödvändiga transporter av Godset eller delar därav, till och från Leverantören i samband med avhjälpande av fel som Leverantören ansvarar för, ske på Leverantörens risk och bekostnad. Beställaren ska följa Leverantörens instruktioner beträffande sådan transport.
65. Har inte annat avtalats, ska Beställaren bära alla merkostnader som Leverantören orsakas vid avhjälpande av fel på grund av att Anläggningen befinner sig på en annan plats än Montageplatsen.
66. Felaktiga delar som har bytts ut ska ställas till Leverantörens förfogande och blir hans egendom.
67. Har Beställaren lämnat sådant meddelande som avses i punkt 61 och det visar sig inte föreligga något fel som Leverantören ansvarar för, har Leverantören rätt till ersättning för de kostnader som meddelandet orsakar honom.
68. Uppfyller inte Leverantören sina skyldigheter enligt punkt 62, får Beställaren Skriftligen sätta ut en slutlig skälig frist för Leverantören att uppfylla skyldigheterna, vilken inte får vara kortare än en vecka.
- Uppfyller inte Leverantören sina skyldigheter inom fristen, har Beställaren rätt att själv eller genom anlitan av tredje man utföra nödvändigt reparationsarbete på Leverantörens risk och bekostnad.
- Om reparationsarbetet, utfört av Beställaren eller anlitan tredje man, varit framgångsrikt, ska Leverantörens ersättning till Beställaren för rimliga kostnader som denne fått vidkännas, utgöra en fullständig reglering av Leverantörens skyldigheter till följd av felet.
69. Om felet inte framgångsrikt avhjälpits i enlighet med punkt 68:
- a) har Beställaren rätt till avdrag på Kontraktssumman som motsvarar Anläggningens värdeminskning, under förutsättning att avdraget inte under några omständigheter överstiger 15 % av Kontraktssumman, eller, om felet är så väsentligt att det fråntar Beställaren en betydande del av nyttan med Avtalet vad gäller Anläggningen eller en betydande del därav,
- b) har Beställaren rätt att häva Avtalet genom att Skriftligen meddela Leverantören såvitt avser sådan del av Anläggningen som till följd av felet inte kan användas på av parterna avsett sätt. Beställaren har därvid även rätt till ersättning för sin förlust samt sina kostnader och skador med högst 15 % av den del av Kontraktssumman som hänförs till den del av Anläggningen som hävningen avser.
70. Oavsett vad som stadgas i punkterna 55-69 ansvarar inte Leverantören för fel i någon del av Anläggningen längre än ett år från slutet av den i punkt 59 nämnda ansvarstiden eller från slutet av någon annan ansvarstid som parterna avtalat om.

71. Leverantören har inte något ansvar för fel utöver vad som föreskrivs i punkterna 55-70. Detta gäller varje förlust felet kan orsaka inklusive produktionsbortfall, utebliven vinst och annan indirekt förlust. Denna begränsning av Leverantörens ansvar gäller dock inte om han gjort sig skyldig till Grov Vårdslöshet.

FÖRDELNING AV ANSVAR FÖR SKADA ORSAKAD AV ANLÄGGNINGEN

72. Leverantören ansvarar inte för sakskada som Anläggningen orsakar efter övertagandet medan Anläggningen är i Beställarens besittning. Leverantören ansvarar inte heller för skada på produkter framställda av Beställaren eller på produkter i vilka Beställarens produkter ingår.

Åläggs Leverantören ansvar gentemot tredje man för sådan sakskada som anges i föregående stycke, ska Beställaren försvara Leverantören och hålla honom skadeslös.

Framställer tredje man krav på ersättning mot någon av parterna för sådan skada som avses i denna punkt, ska den parten genast underrätta den andra parten härom Skriftligen.

Leverantören och Beställaren är ömsesidigt skyldiga att låta sig instämmas till den domstol eller skiljenämnd som behandlar ersättningskrav mot någon av dem för krav grundat på skada som påstås vara orsakad av Anläggningen. Ansvar mellan Leverantören och Beställaren ska dock avgöras i enlighet med punkt 78.

Begränsningen av Leverantörens ansvar enligt första stycket i denna punkt ska inte gälla om Leverantören gjort sig skyldig till Grov Vårdslöshet.

FORCE MAJEURE

73. Vardera parten har rätt att avbryta fullgörandet av sina skyldigheter enligt Avtalet i den utsträckning som fullgörandet hindras eller blir oskäligt betungande på grund av force majeure, varmed avses någon av följande omständigheter: arbetskonflikt och varje annan omständighet som parterna inte kan råda över såsom eldsvåda, krig, omfattande militär mobilisering, uppror, rekvisition, beslag, handelsrestriktioner, inskränkningar i tillförseln av drivkraft, valuta- och exportrestriktioner, epidemier, naturkatastrofer, extrema naturhändelser, terroristhandlingar samt fel i eller försening av leveranser från underleverantörer som orsakats av sådana omständigheter som avses i denna punkt.

En omständighet som avses i denna punkt, oavsett om den inträffar före eller efter Avtalets ingående, ger rätt till avbrytande av fullgörandet, endast om dess inverkan på Avtalets fullgörande inte kunde förutses vid tiden för Avtalets ingående.

74. Den part som åberopar force majeure ska utan dröjsmål Skriftligen meddela den andra parten om omständighetens uppkomst, liksom om dess upphörande. Om part underlåter att lämna sådant meddelande, har den andra parten rätt till ersättning för de merkostnader han orsakas och som kunde ha undvikits om han fått meddelandet.

Hindrar force majeure Beställaren från att fullgöra sina skyldigheter, ska han ersätta Leverantören för de utgifter denne får vidkännas för att säkra och skydda Anläggningen.

75. Oavsett vad som i övrigt gäller enligt dessa Allmänna Bestämmelser, har vardera parten rätt att häva Avtalet genom att

Skriftligen meddela den andra parten, om Avtalets fullgörande avbrutits enligt punkt 73 i mer än sex månader.

ANTECIPERAT KONTRAKTSBROTT

76. Oavsett andra stadganden i dessa Allmänna Bestämmelser om avbrutet fullgörande, har vardera parten rätt att avbryta fullgörandet av sina skyldigheter enligt Avtalet, om det med hänsyn till omständigheterna står klart att den andra parten inte kommer att fullgöra sina skyldigheter. Den part som avbryter fullgörandet av Avtalet ska genast Skriftligen meddela den andra parten därom.

FÖLJDFÖRLUSTER

77. Med undantag för vad som i övrigt stadgas i dessa Allmänna Bestämmelser, ska ingen part gentemot den andra parten ansvara för produktionsbortfall, utebliven vinst, förlorad nytta, förlorade affärsmöjligheter eller för någon annan följdförlust eller indirekt förlust.

TVISTER OCH TILLÄMPLIG LAG

78. Alla tvister i anledning av Avtalet och allt som har samband med det ska slutgiltigt avgöras enligt Internationella handelskammarens regler om skiljeförfarande av en eller flera skiljemän utsedda i enlighet med dessa regler.

79. Materiell rätt i Leverantörens land ska tillämpas på Avtalet.

This is an Orgalime publication. Orgalime represents the mechanical, electrical, electronic and metalworking industries in Europe. All rights reserved ©

Editeur responsable : Adrian Harris, Director General
ORGALIME – The European Engineering Industries Association
Diamant Building, Boulevard A Reyers 80, B – 1030 Brussels
Tel: +32 2 706 82 35 – Fax: +32 2 706 82 50 – secretariat@orgalime.org – www.orgalime.org